

sorgen med en tilkendegivelse om, at yderligere uregelmæssigheder vil kunne føre til sagens indbringelse for retten. Hvis på den anden side de indberettede uregelmæssigheder har en sådan karakter, at de skaber tvivl om den dømtes vilje og evne til at opfylde arbejdspligten, bør sagen straks forelægges for anklagemyndigheden.

Kriminalforsorgens redegørelser om forsøgsordningens forløb synes at vise, at man i alle væsentlige henseender har søgt at leve op til de retningslinier, der blev opstillet af arbejdsgruppen.

Kriminalforsorgen bestræber sig på hurtigst muligt at blive underrettet om en udeblivelse fra arbejdspladsen. Man søger derefter at klarlægge sammenhængen i de enkelte tilfælde, herunder om der er noget at bebrejde den dømte. Mindre grove vilkårsovertrædelser vil navnlig i førstegangstilfælde blive afgjort med en advarsel og indskærpelse fra tilsynets side. Ved grovere overtrædelser foranlediger man sagen indbragt for retten, der træffer afgørelse i medfør af reglerne i § 60. Det kan ikke siges præcist, hvad der gør en overtrædelse så grov, at den medfører indberetning. Men kriminalforsorgen har oplyst, at dette typisk vil ske, hvis den dømte

- slet ikke reagerer på henvendelser,
- nok reagerer herpå, men ikke genoptager arbejdet,
- genoptager arbejdet, men på ny gør sig skyldig i vilkårsovertrædelse,
- i forbindelse med overtrædelse af vilkåret giver udtryk for en generel uvilje mod fremtidig at overholde vilkåret.

Der findes ikke yderligere retningslinier for, hvornår der skal ske indberetning. Generelt lægges der i kriminalforsorgen vægt på, at den dømte klart demonstrerer en uvilje mod at udføre samfundstjeneste.

På opgørelsestidspunktet for Kriminalforsorgens Redegørelse II var 267 domme til samfundstjeneste stadig under afvikling, medens 983 sager var afsluttede. Disse 983 tilfælde fordeler sig således, at 786 eller ca. 80 % af tilfældene var afviklet normalt i overensstemmelse med dommene, medens der i 197 tilfælde eller ca. 20 % var sket ophør af fuldbyrdelsen før tiden.

En fordeling af de 197 tilfælde, hvor forløbet blev afbrudt, viser, at grunden hertil i 118 tilfælde (12%) var vilkårsovertrædelse, i 67 tilfælde (ca. 7%) ny kriminalitet, og i 12 tilfælde (ca. 1%) sygdom o.lign.

De domfældte, i hvis domme der har været særvilkår, har haft en lav gennemførelsesprocent. Hvor der var vilkår som behandling mod narkotikamisbrug, blev samfundstjenesteforløbet afbrudt på grund af

rene vilkårsovertrædelse i 50% af tilfældene, hvortil kom ny kriminalitet i 14 % af tilfældene. Hvor vilkåret angik alkoholistbehandling, var de tilsvarende tal 33 og 11%. Gennemførelsesprocenten var altså noget større (55%) end i sager om narkotikabehandling (36%).

11.5. Straffastsættelse i overtrædelsestilfælde.

Den alvorligste virkning af vilkårsovertrædelser er fuldbyrdelse af frihedsstraf. Retsafgørelser herom under forsøgsordningen har vist nogle problemer, som peger på nødvendigheden af en lovregel af andet indhold end den, som nu gælder om betingede domme.

Efter § 60, stk. 1, nr. 3, kan retten ved dom fastsætte straf eller anden retsfølge for den begåede lovovertrædelse eller – hvis straf er fastsat i den betingede dom – afsige kendelse om fuldbyrdelse af denne straf.

En kendelse om fuldbyrdelse af den allerede udmålte straf kan dog i henhold til straffelovens § 58, stk. 1 også gå ud på, at kun en del af den forskyldte straf, højst 3 måneder, skal fuldbyrdes, medens resten af den forskyldte straf fortsat skal henstå som betinget. Derimod har der under forsøgsordningen ikke været hjemmel til, at domstolene under hensyn til, at en del af samfundstjenesten er afviklet har kunnet ændre størrelsen af den allerede fastsatte straf.

11.6. Straffelovrådets overvejelser.

Straffelovrådet har taget stilling til, om alle de i § 57, stk. 1, nr. 1-8, nævnte særvilkår bør kunne anvendes i domme om samfundstjeneste, eller anvendelsen af sådanne særvilkår bør begrænses eller helt udelukkes.

De foreliggende statistiske oplysninger viser, at særvilkår indtil 1988 har været fastsat i ca. 12 % af dommene til samfundstjeneste. Det har i de fleste tilfælde drejet sig om vilkår om afvænningsbehandling for misbrug af alkohol eller narkotika, medens andre særvilkår har fundet en mere spredt anvendelse. Der kan således ikke siges at være dokumenteret et praktisk behov for at gøre alle særvilkår efter § 57 anvendelige i sager om samfundstjeneste. Den særlig byrdefulde karakter af vilkåret om samfundstjeneste taler også for, at man søger at begrænse mulighederne for at forbinde arbejdspligten med særvilkår og med den heraf følgende strafsanktionering af vilkårsovertrædelser.

Straffelovrådet foreslår derfor, at muligheden for at fastsætte særvilkår begrænses til at omfatte vilkår